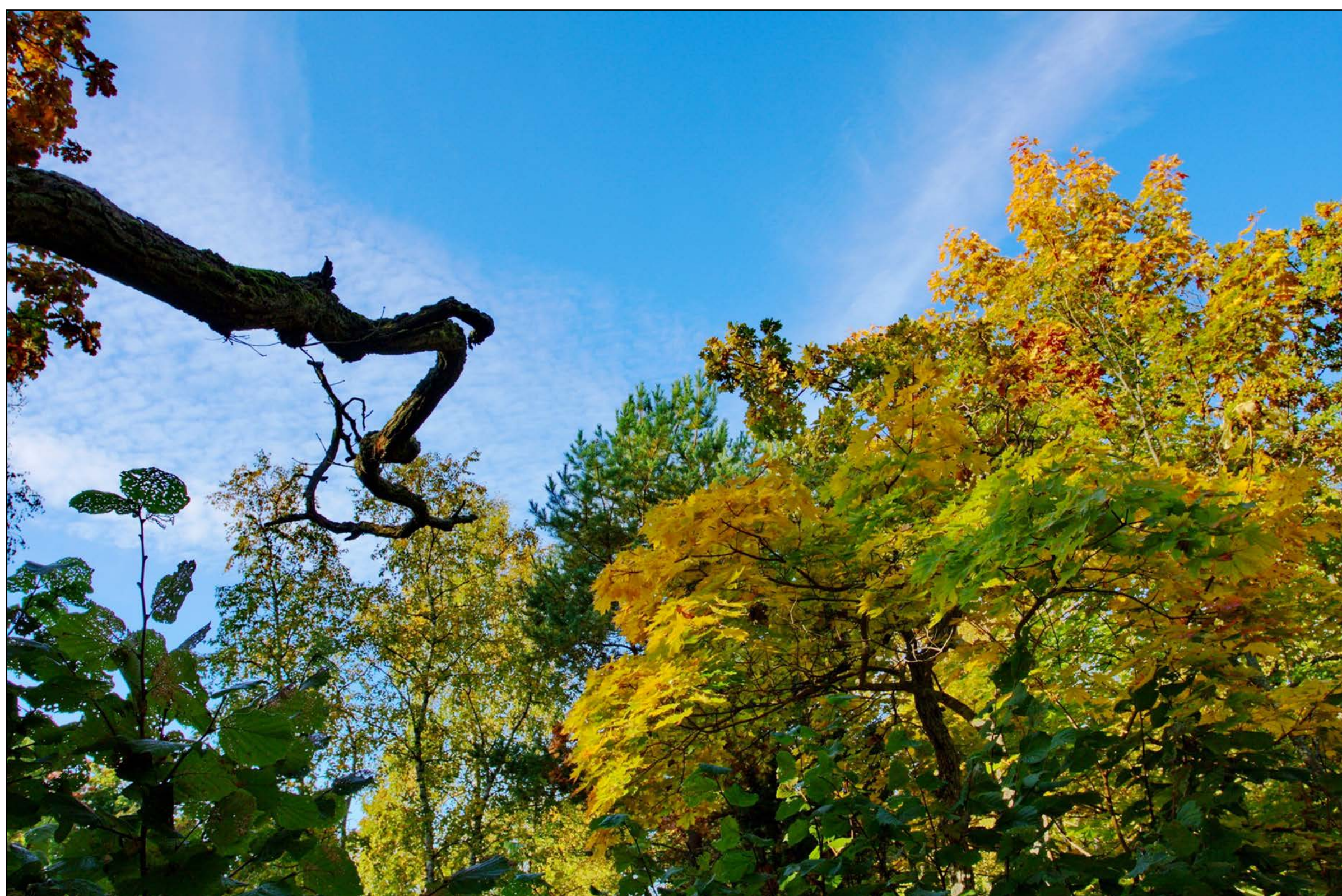

Laialehised metsad

Laialehine salumets

Laialehised metsad

Enamik Virtsu ümbruse metsadest on kujunenud puisniitude, kadastunud niitude, karjamaade ja parkide metsastumise tagajärjel. Puhtu-Laelatu kaitsealal on pisut üle 30 ha laialehist salumetsa, mida iseloomustab keskmisest suurem liigirikkus nii puistu, kui alustaimestik osas.

Põhiline osa looduskaitseala **salumetsadest** kasvab Puhtu poolsaarel ja on kujunenud endise pargi asemele. Puhtu metsad on kasvukohatüübilt ja koosseisult pisut sarnased klindialustele metsadele. Erinevus on selles, et viimastel on väike tamme ja suur halli lepa osatähtsus. Puhtus hall lepp praktiliselt puudub. Puistu struktuur on keerukas, koosseisus esineb enamus kodumaiseid metsamoodustavaid liike, välja arvatud künnapuu ja hall lepp. Iseloomulik on paljude põlvkondade koosinemine, mille tõttu puistud on vanuselisel äärmiselt ebahühtlased ja ebaselgelt kahe- kuni kolmerindelised.

Liigiliselt ja vanuselisel domineerivad 180–200-aastane pärna- ja männipõlvkond ning 200–300-aastane tammepõlvkond. Tähtsal kohal on ka vaher, jalakas, saar, haab, kuusk, kask, remmelgas ja sanglepp. Üksikult on metsõunapuu ja pooppuu ning võõrpuuliikidest hobukastani, siberi nulgu, euroopa lehist ja kanada paplit.

Silmapaistvate mõõtetega puudest tuleks nimetada mändi rinnasümberrõõmõõduga 3,69 m ja kõrgusega 24 m, tamme rinnasümberrõõmõõduga 4,64 m ja kõrgusega 25,5 m. Praeguseks on kõik silmapaistvate mõõtetega kuused (ümberrõõmõõd kuni 2,2 m ja kõrgus kuni 27 m) kuivanud.

Alusmets on tihe ja liigirikas. Domineerib kuni 6 m kõrgune sarapuu, lisanduvad kusalapuu, tümpuu, mage sõstar, kukerpuu, verev kontpuu, pihlakas, näsiniin. Endisest haljastusest on säilinud dekoratiivpõõsaid.

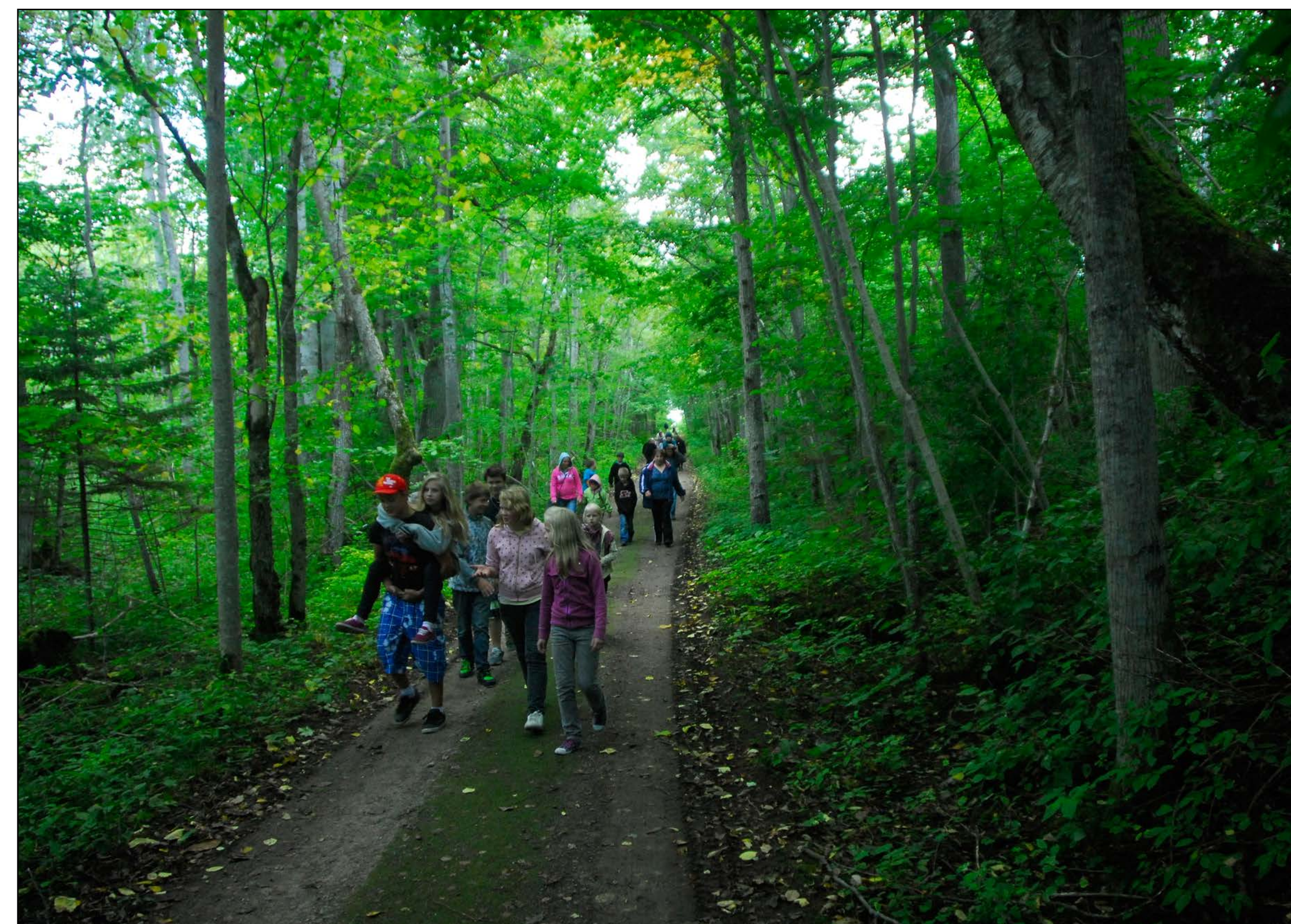
Alustaimestik domineerib suurtel pindadel karulauk, mis juba varakevadest katab metsaaluse rohelse vaibaga. Maikuu õitsemise ajal on mets väga efektne. Pärast kuivamist jävad karulaugukogumid alt tühjaks. Tõenäoliselt takistavad alkaloidid ja kevadine tihe vari teiste liikide levimist neile aladele.

Huvitavatest liikidest võiks nimetada lõhnavat varjulille, hammasjuurt, salukõdrikut, odalehist tihasheina, kõrget maasikat, lood-angervart ja pargiperioodist pärit kirjut liiliat, mis on täielikult naturaliseerunud.

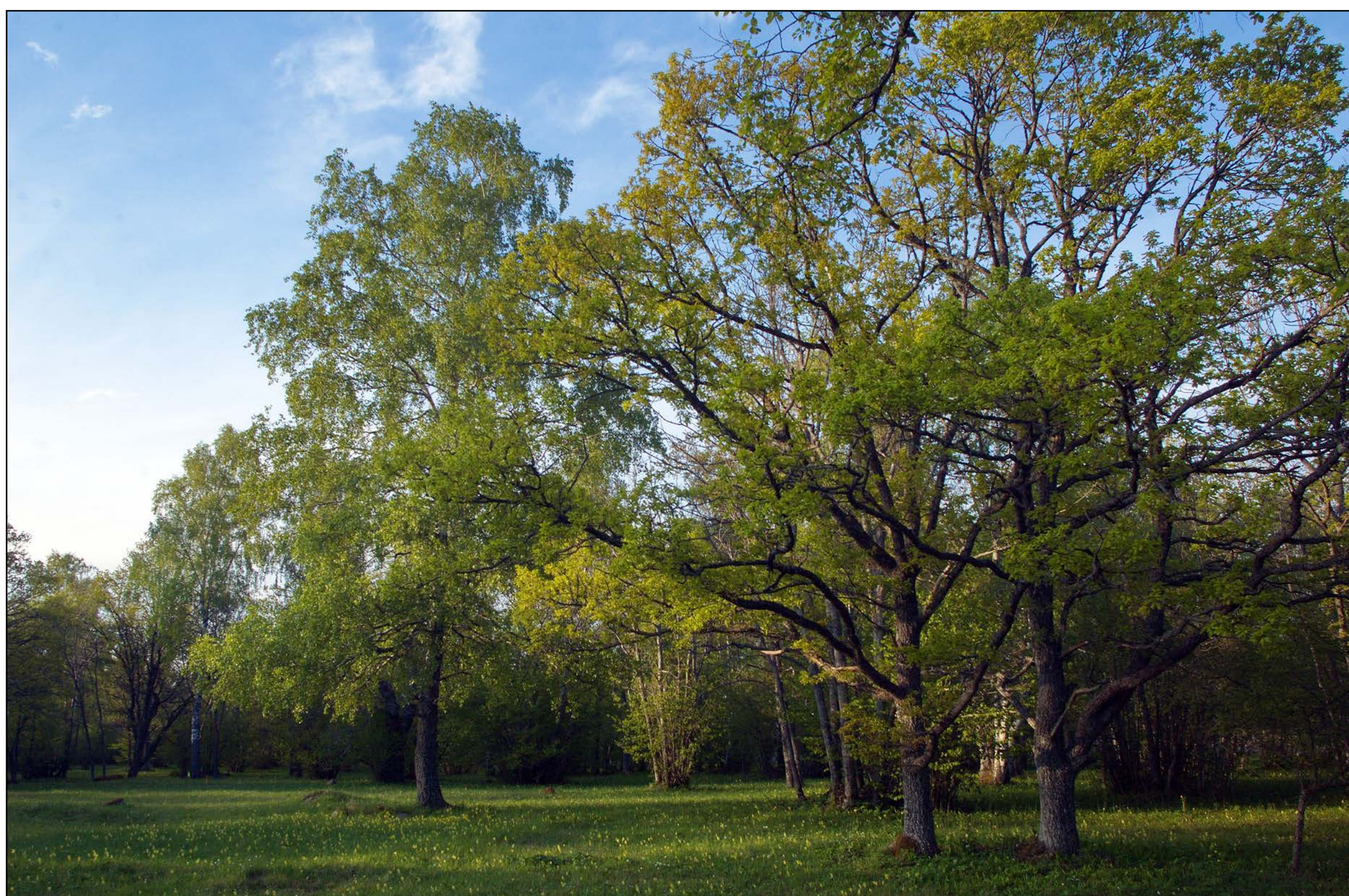
Puhtu poolsaarel (63 ha) pesitseb kuni **58 liiki linde**, valdavalt värvulised. Haudelindudest puuduvad liigid, kes pesitsevad valdavalt okasmetsades. Mõnedel liikidel on heade pesitsustingimuste ja soodsate toitumistingimuste tõttu erakordselt kõrge asustustihedus (näiteks laulurästal kuni 100 paari ruutkilomeetril ehk keskmisest viis korda kõrgem).

Puhtu poolsaarelt on registreeritud **1947 liiki selgroo- tuid**, kellest 60 on olnud esmasleitud Eestis ja 3 olid teadusele uued liigid.

Laialehised salumetsad on Eestis küllalt vähe säilinud, sellest aspektist ning väljakujunemise eripära poolest on Puhtu mets haruldane; praeguses seisus on kaitstus tinglik, kuivõrd isoleeritus tagab küll protsesside järjepidevuse, ent metsakooslused praegusel kujul looduslikul teel ei säili, vajalik oleks inimesepoolne vahelesegamine, peamiselt tamme järelkasvu tagamine.

Puhtu metsas

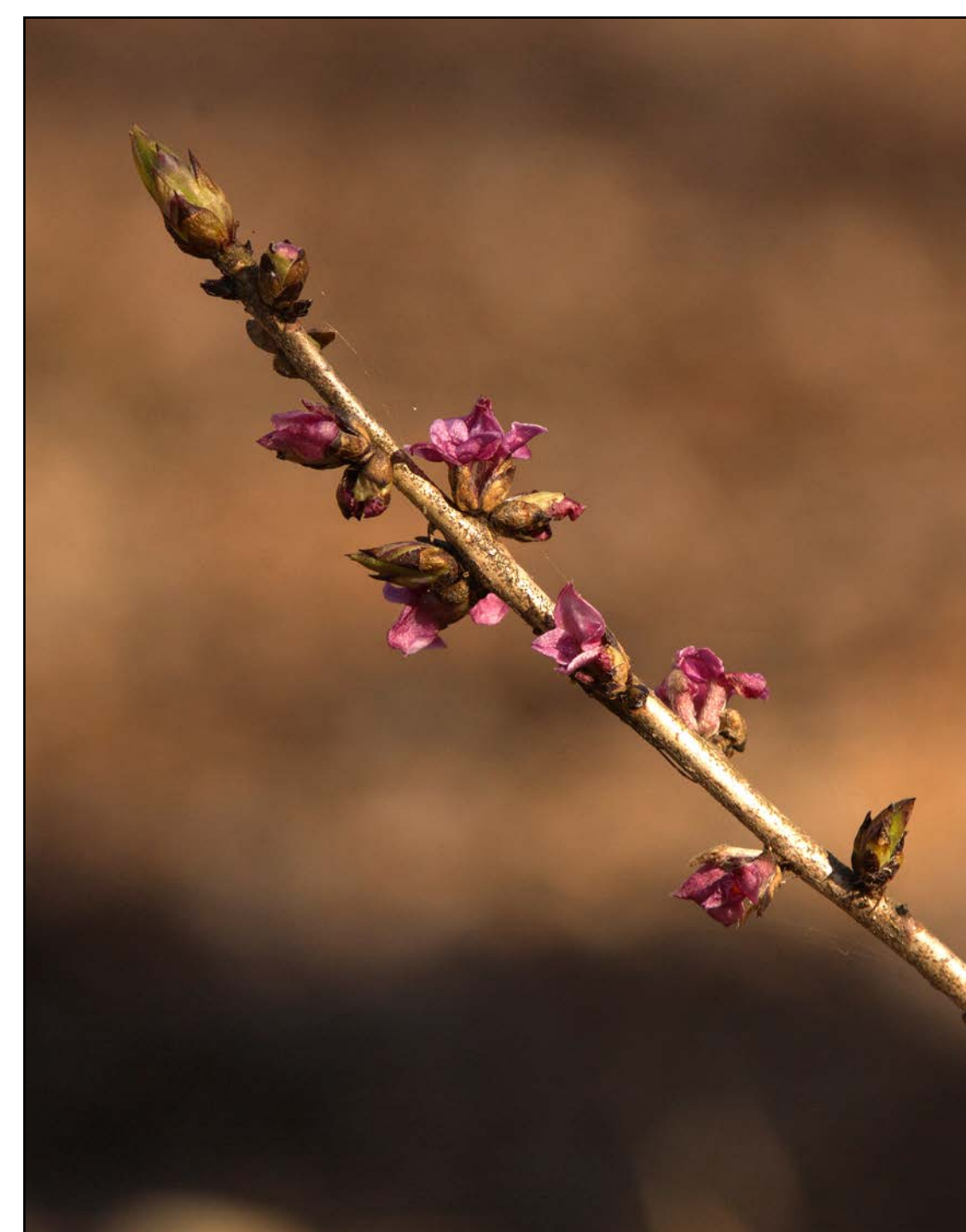
Laelatu puisniit

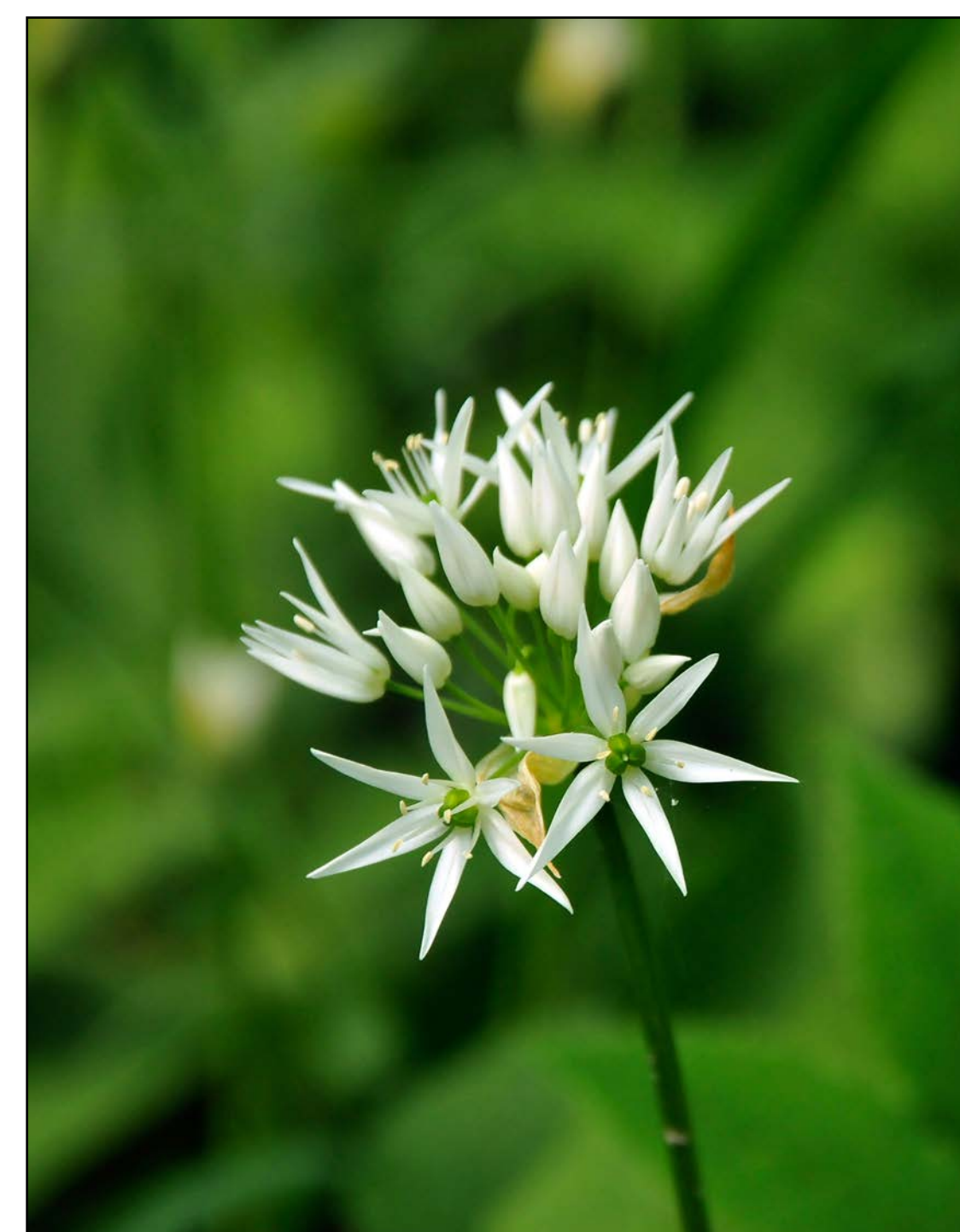
Puisniit tammega udus

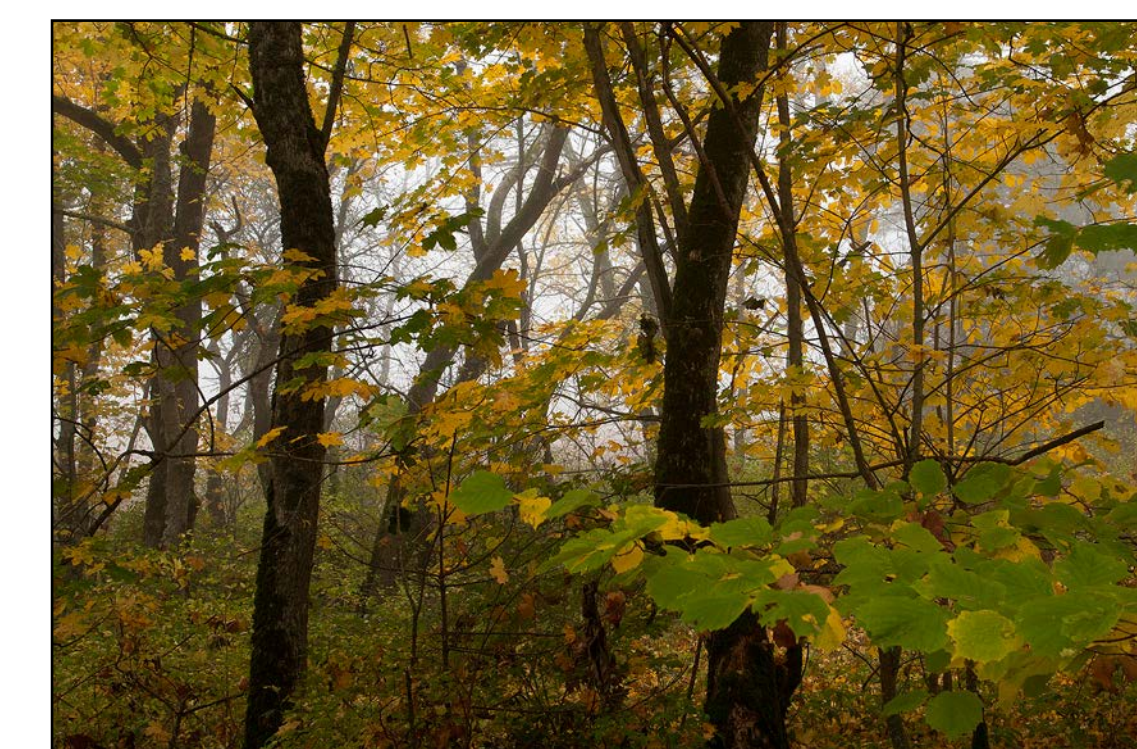
Laelatu puisniit

Näsiniin

Karulauk

Puhtu metsas